

Talouden ja toiminnan seuranta

Tammi-elokuu 2023

AJANKOHTAISET NOSTOT

LAHTI-KAUPUNKI

- Talous
- Verotulot
- Investoinnit
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö

LIITTEET sis. sanastosesitteet

Ajankohtaiset nostot

Kaupungin tulosenuste on parantunut toteutuneen kiinteistökaupan ja verotuloennusteen kasvun vuoksi 15,8 milj. euroon.

Inflaatio elokuussa 5,6 %. Inflaatiota hidasti sähkön, bensiinin ja omakotitalokiinteistöjen halpeneminen.

Suomi on taantumassa ja talouden elpyminen kestää aiemmin arvioitua pidempään. Vientikysyntä on heikentynyt ja työllisyyden hyvä kehitys pysähtyy.

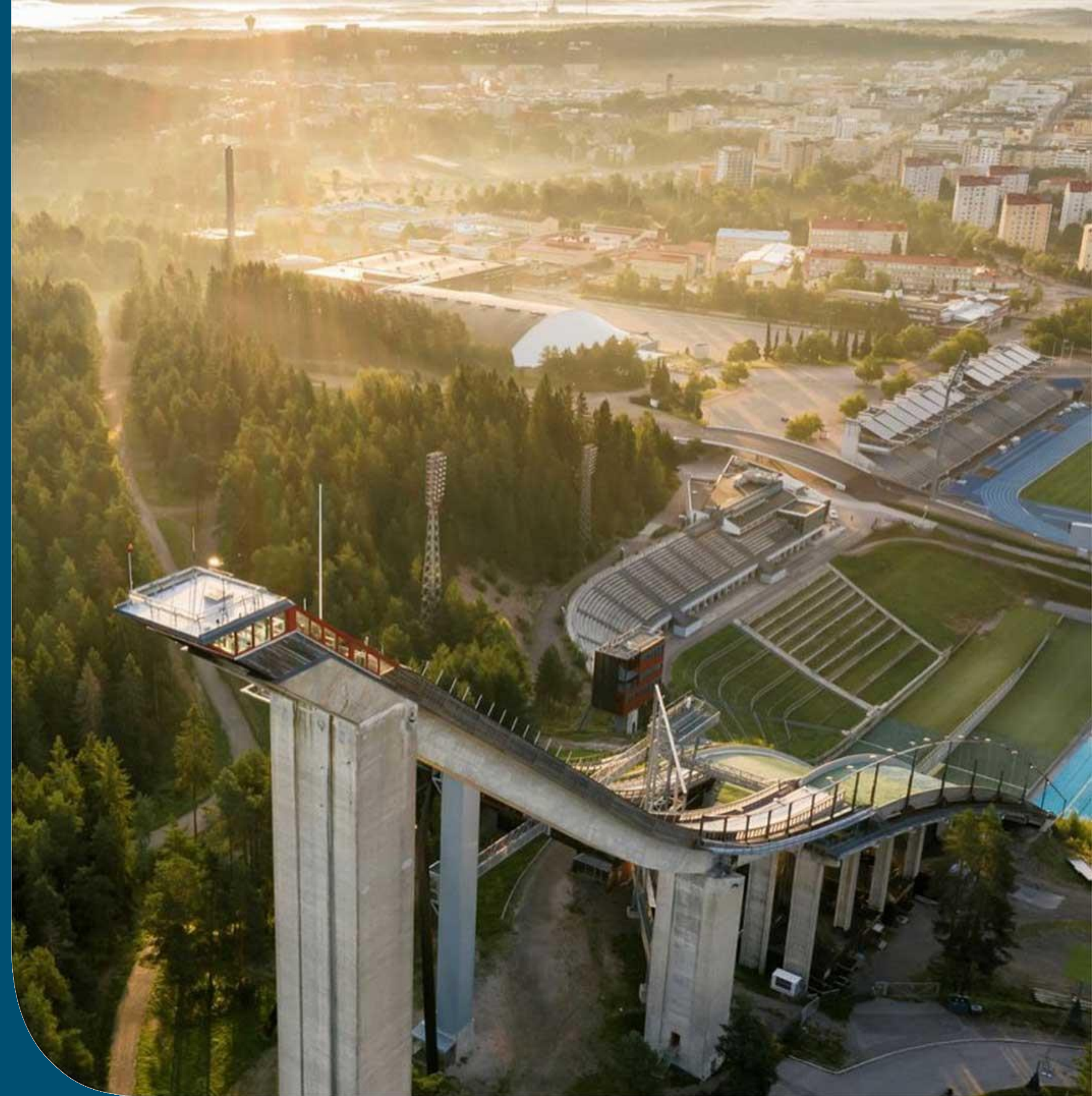
Väkiluku on kasvanut 436 henkilöllä vuoden 2023 alusta

Heinäkuun työttömyysaste oli 13,7 %. (7/2022: 14,6 %), suurten kaupunkien 4. korkein. Koko maan työttömyysaste on 10,5 %

Suunniteltujen henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan ja terveysperusteisten poissaolojen vähentyvän

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2022	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	217,7	176,0	176,4	183,1	6,7
Valmistus omaan käyttöön	1,1	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-913,9	-494,4	-504,2	-501,4	-2,8
Toimintakate	-695,1	-317,3	-326,7	-317,1	9,5
Verotulot	545,1	279,3	286,3	299,7	13,4
Valtionosuudet	245,7	87,4	87,4	90,3	2,9
Rahoitustuotot ja -kulut	4,3	-5,5	-5,5	-5,5	0,0
Vuosikate	100,0	44,0	41,5	67,4	25,9
Poistot ja arvonalentumiset	-52,9	-53,3	-53,3	-51,6	-1,7
Tilikauden tulos	47,1	-9,3	-11,8	15,8	27,6
Tilinpäätösvaraukset	-20,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	27,1	-9,3	-11,7	15,9	27,6

VUOSIKATE ENNUSTE

67,4

milj. euroa
(2022: 100,0)

TULOS ENNUSTE

15,8

milj. euroa
(2022: 47,1)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA ENNUSTE

229,6

milj. euroa
(2022: 213,7)

- Tammi-elokuun ennusteen mukaan vuosikate on +67,4 milj. ja riittää kattamaan poistot.
- Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on positiivinen +15,8 milj. euroa. Merkittävimmät tulosta parantavat tekijät ovat kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökauppa 20,7 milj. euroa ja parantunut verotuloennuste.
- Ennusteeseen sisältyy arvio keväällä 2023 täsmentyneistä kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuista (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä ja kertaerä).
- Verotulojen ennusteessa on huomioitu Kuntaliiton tuorein ennuste sekä valtiovarainministeriön kesän taloudellisen katsauksen verotuloarvio. Kunnallisverojen odotetaan kehittyvän edelleen positiivisesti palkkasumman kasvun vuoksi, mutta yhteisöveron kehitys on hieman hidastunut kesästä lähtien yritysten alentaessa ennakkoerojensa maksuja. Verotuloennustetta on parannettu 5,9 milj. euroa puolivuosisiraporttiin nähden.
- Valtuuston 13.3.2023 ja 12.6.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

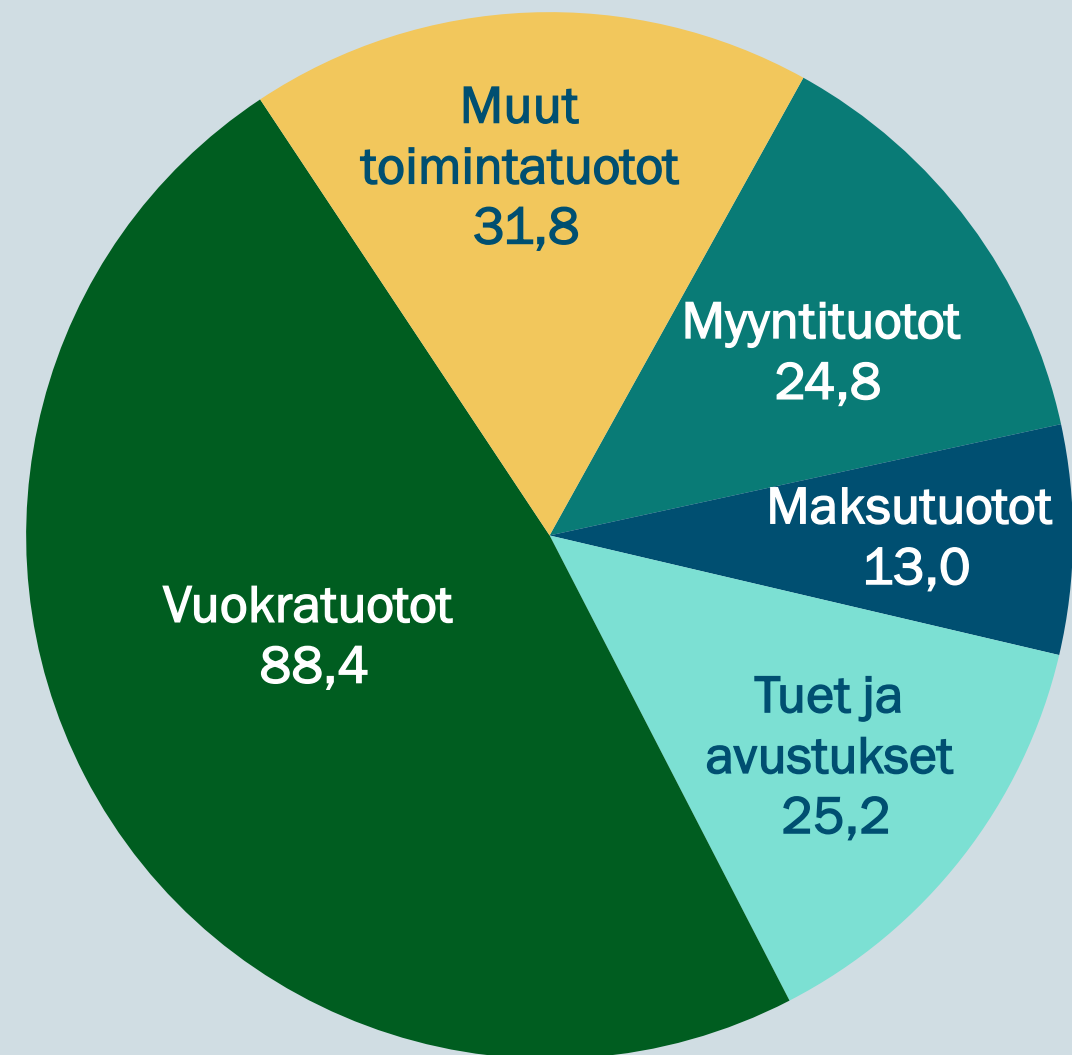
Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT

ENNUSTE

183,1

milj. euroa
(2022: 217,7)

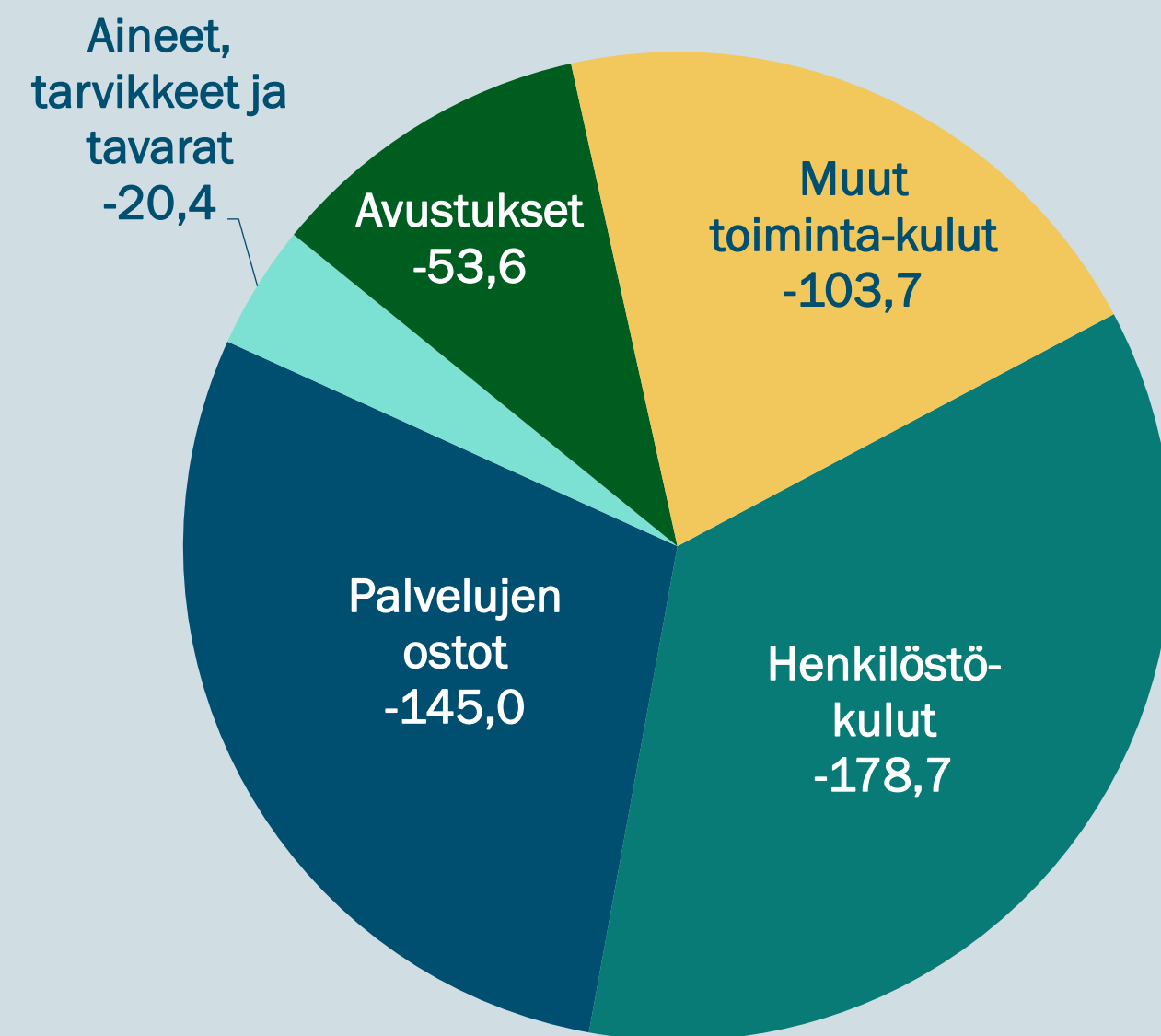

TOIMINTAKULUT

ENNUSTE

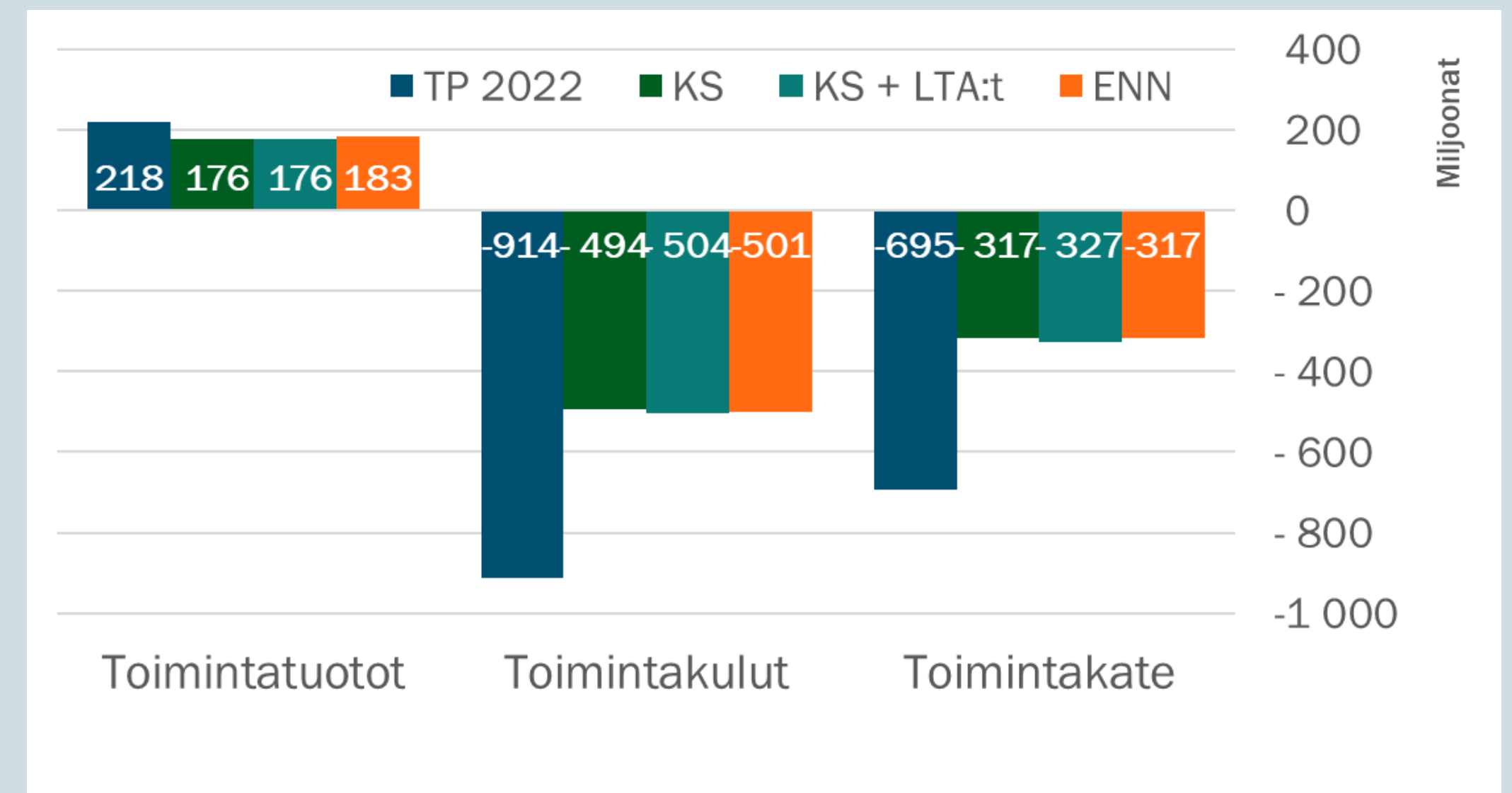
501,4

milj. euroa
(2022: 913,9)

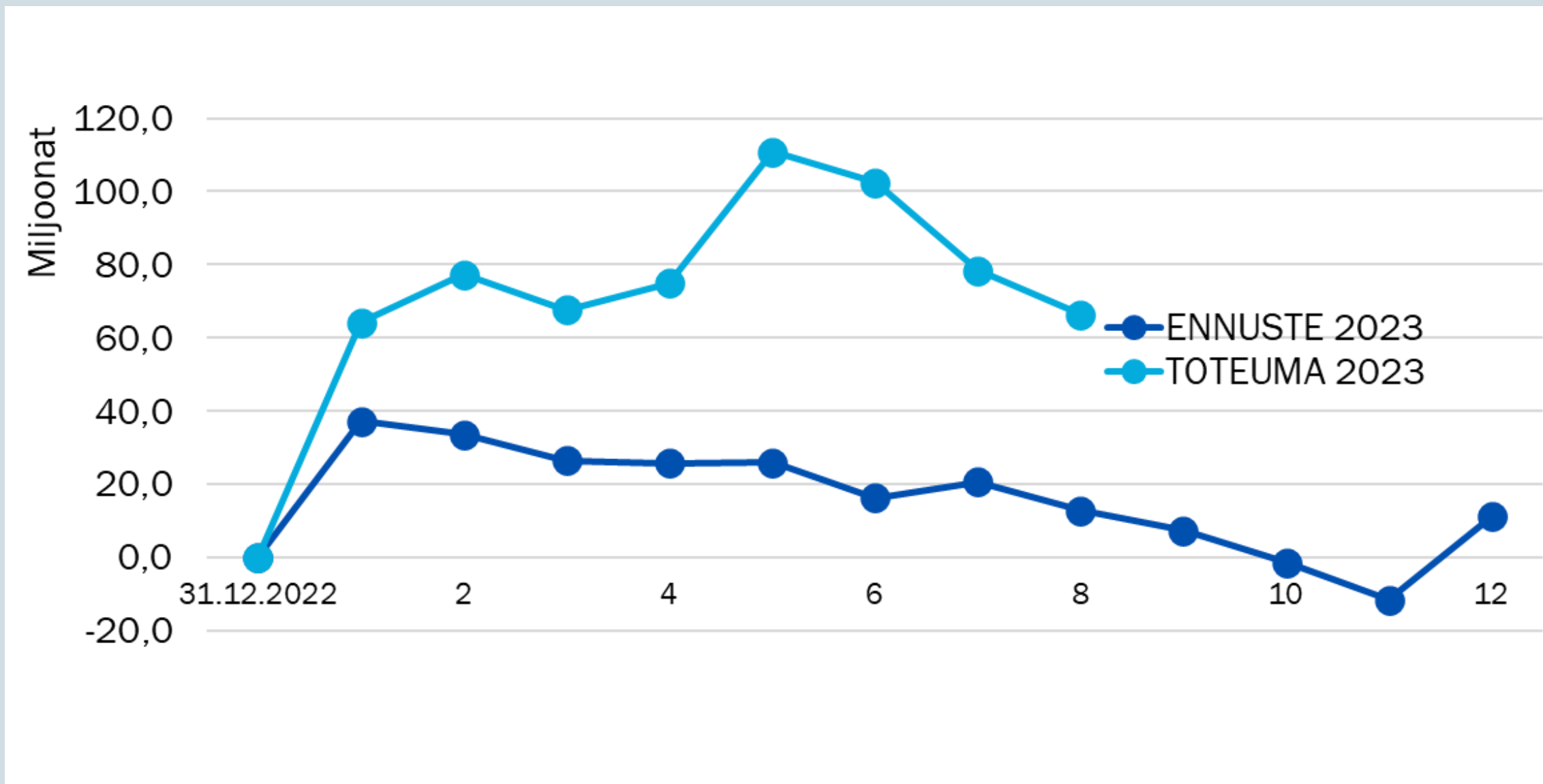

- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota suurempina.
- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota pienempinä.
 - Kuntoutussairaala Jalmarin myynnistä johtuen Tilakeskuksen toiminnan menot ja tulot/liikevaihto pienentyvät, mutta myyntivoitto parantaa toimintatuottoja.
 - Toimintakuluja pienentää Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen kustannuksen 3,45 milj. euroa siirtäminen investoinniksi.
 - Ennusteeseen sisältyy arvio keväällä 2023 täsmentyneistä kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuista (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä ja kertaerä).
 - Sitovuustasoilla tarkasteltuna ennuste sisältää myös määrärahojen ylityspaineita. Talousarviomuutosesitykset käsitellään kaupunginhallituksessa 25.9.2023 ja kaupunginvaltuustossa 2.10.2023.

Valtuuston 13.3.2023 ja 12.6.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

joulukuussa +71,9

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

marraskuussa -11,7

joulukuussa -60,2

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

Verotuloennuste

Kunnallisverojen ennuste on 221,3 milj. euroa. Ennuste pohjautuu Kuntaliiton tuoreimpaan ennusteeseen, jonka taustalla on valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen verotuloarvio. Ennusteessa on myös huomioitu Verohallinnon arvio marraskuun tilityksen positiivisesta oikaisusta Lahden kaupungille, mutta ei vielä joulukuussa tapahtuvaa kuntakohtaista jako-osuuden oikaisua.

Kunnallisverojen positiiviseen näkymään on vaikuttanut palkkasumman kasvu, ja julkisen alan kesän sopimuspalkkojen nousu. Elokuun tilityksiä taas alensi verovuoden 2022 veronpalautukset -9,5 milj. euroa.

Tilitykset sisältävät verovuoden 2022 tilityksiä 44,8 milj. ja verovuoden 2023 tilityksiä 117,6 milj. euroa (toteumatilanne elokuu 2023).

Kiinteistöverojen ennuste on 46,5 milj. euroa. Kiinteistöverotuotto-odotukseen vaikuttaa merkittävimmin rakennuskustannusindeksin nousu. Sen myötä rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet, koska niiden jälleenhankinta-arvoja on korotettu. Kiinteistöverotus valmistuu vasta lokakuun lopussa, minkä vuoksi osa tilityksistä siirtyy seuraavalle vuodelle. Elokuun loppuun mennessä kiinteistöveroja on tilitetty 22,2 milj. euroa (50 % talousarviosta).

Yhteisöverojen ennuste on 31,9 milj. euroa. Tulo-odotukseen vaikuttaa Kuntaliiton elokuun arvio yhteisöveron kehityksestä sekä alkuvuoden tilitykset. Yritykset ovat kesästä alkaen alentaneet verovuoden 2023 maksettuja ennakkoveroja, mikä heikentää yhteisöveron kehitystä. Verovuoden 2022 valmistumisen taas odotetaan olevan kaupungille positiivinen +0,6 milj. euroa.

Elokuun toteuma sisältää verovuoden 2022 tilityksiä 11,0 milj. ja verovuoden 2023 tilityksiä 12,2 milj. euroa.

VEROTULOENNUSTE PALKKASUMMA

299,7

milj. euroa
(2022: 545,1)

VUOSIMUUTOS

5,8 %

(ennakonpidätyksen
alaiset palkat)

PALKKASUMMA KK-TOTEUMA 7/2023

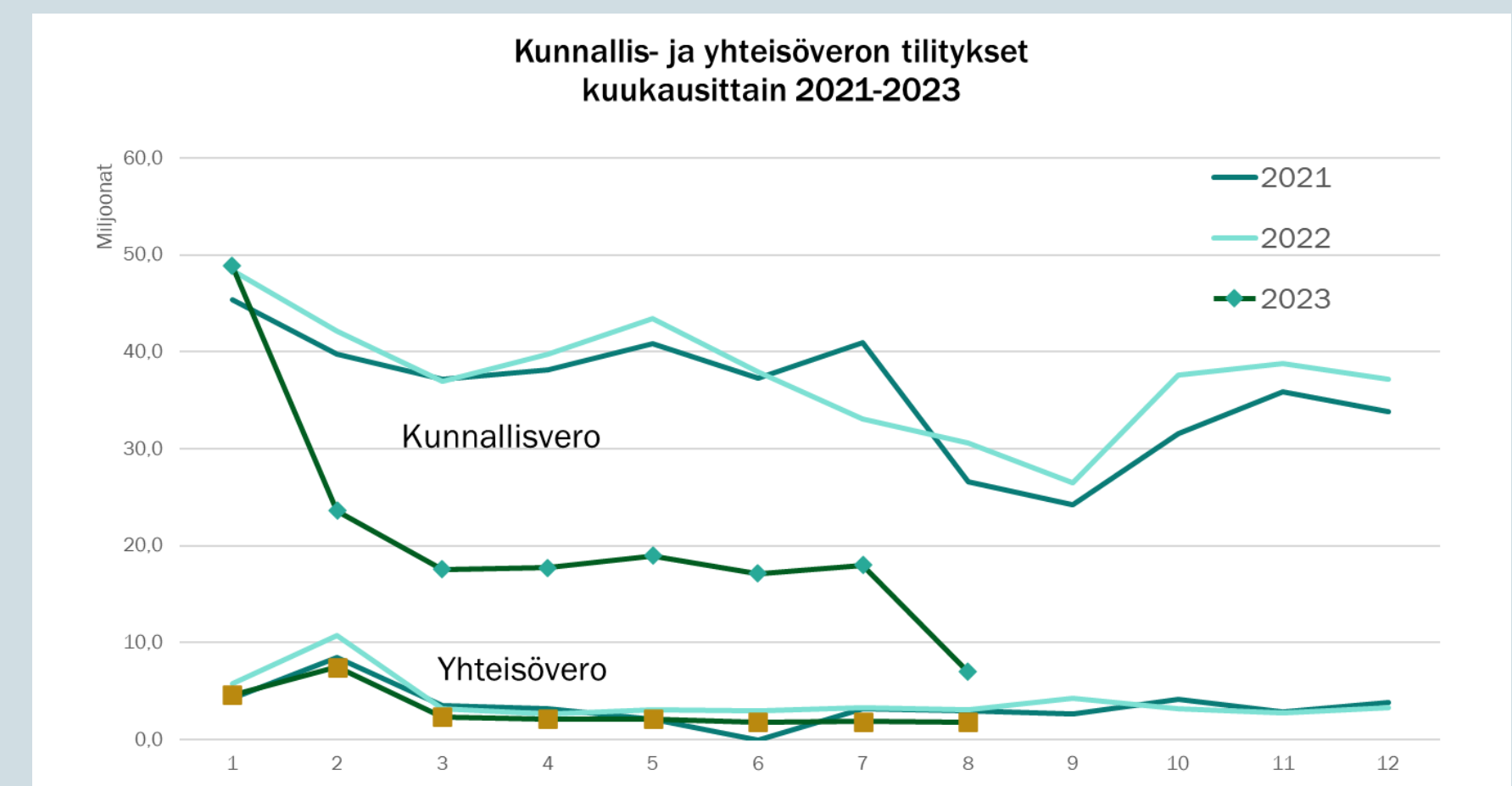
179,9

milj. euroa
(7/2022: 178,9)

PALKANSAAJIA KK-TOTEUMA 7/2023

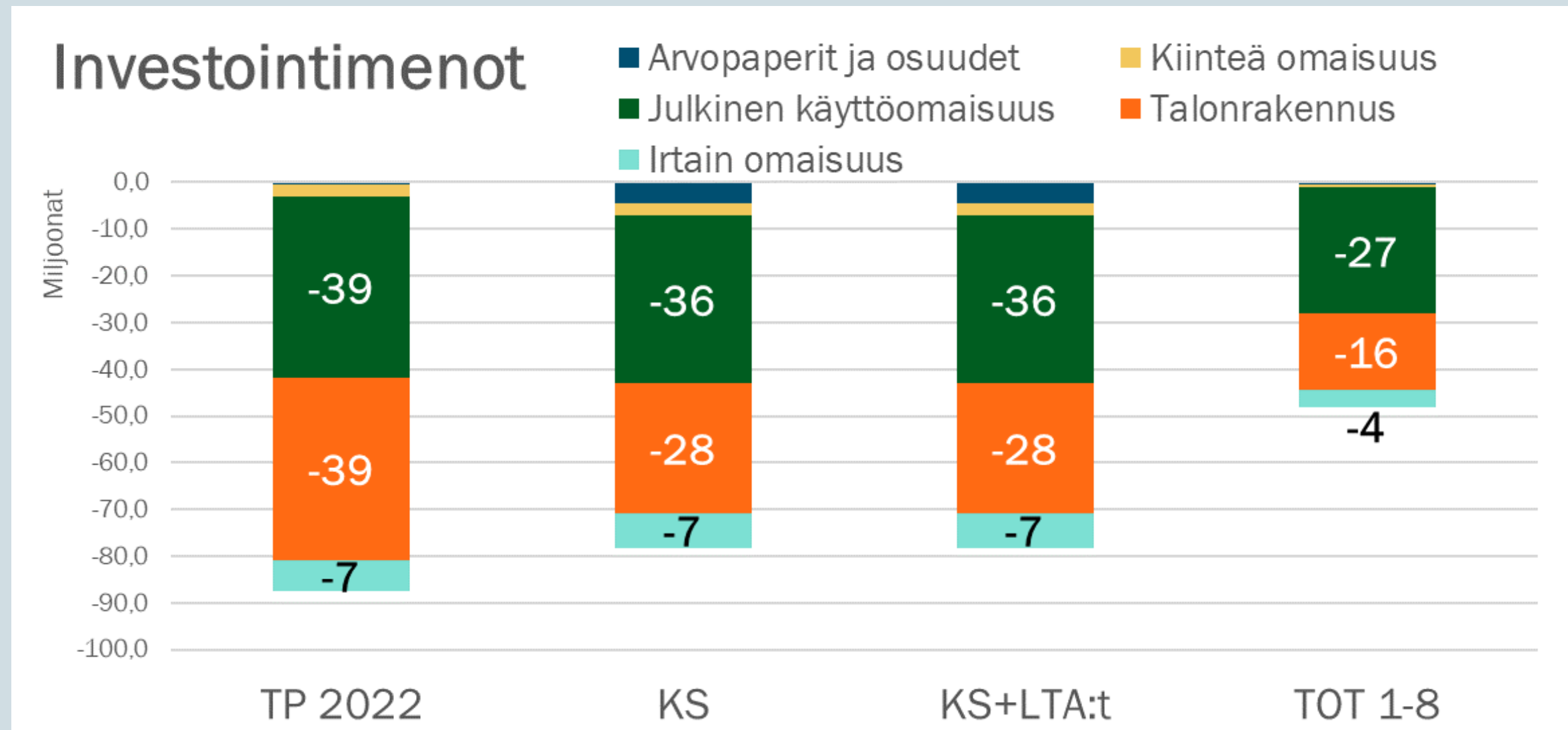
51 439

(7/2022: 51 439)

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2023 nähden.

Investointien tilannekatsaus

31.8.2023

INVESTOINTI-
MENOT

48,1

milj. euroa

(KS+LTA:t: 61,5 %)

INVESTOINTI-
TULOT

37,4

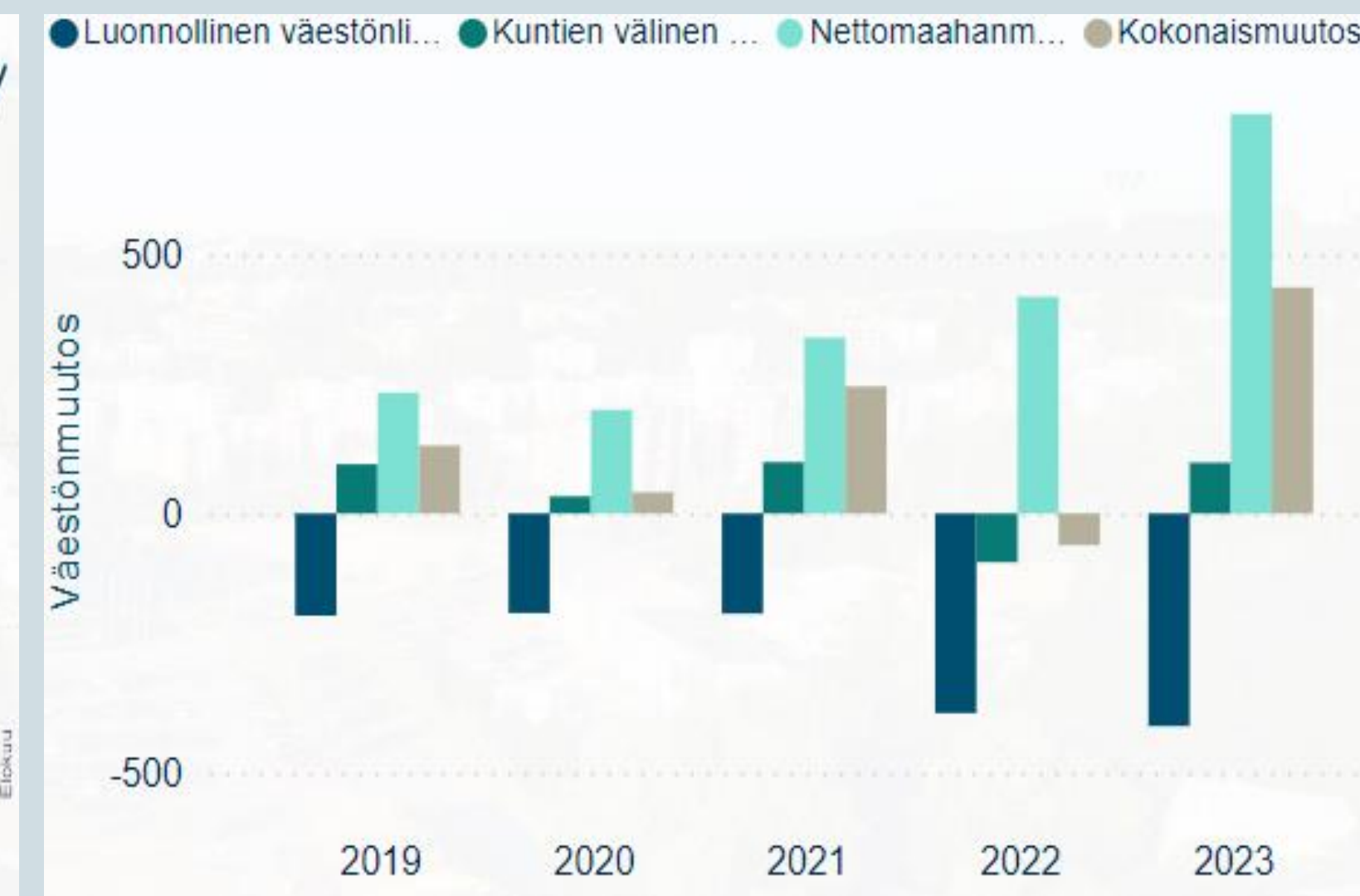
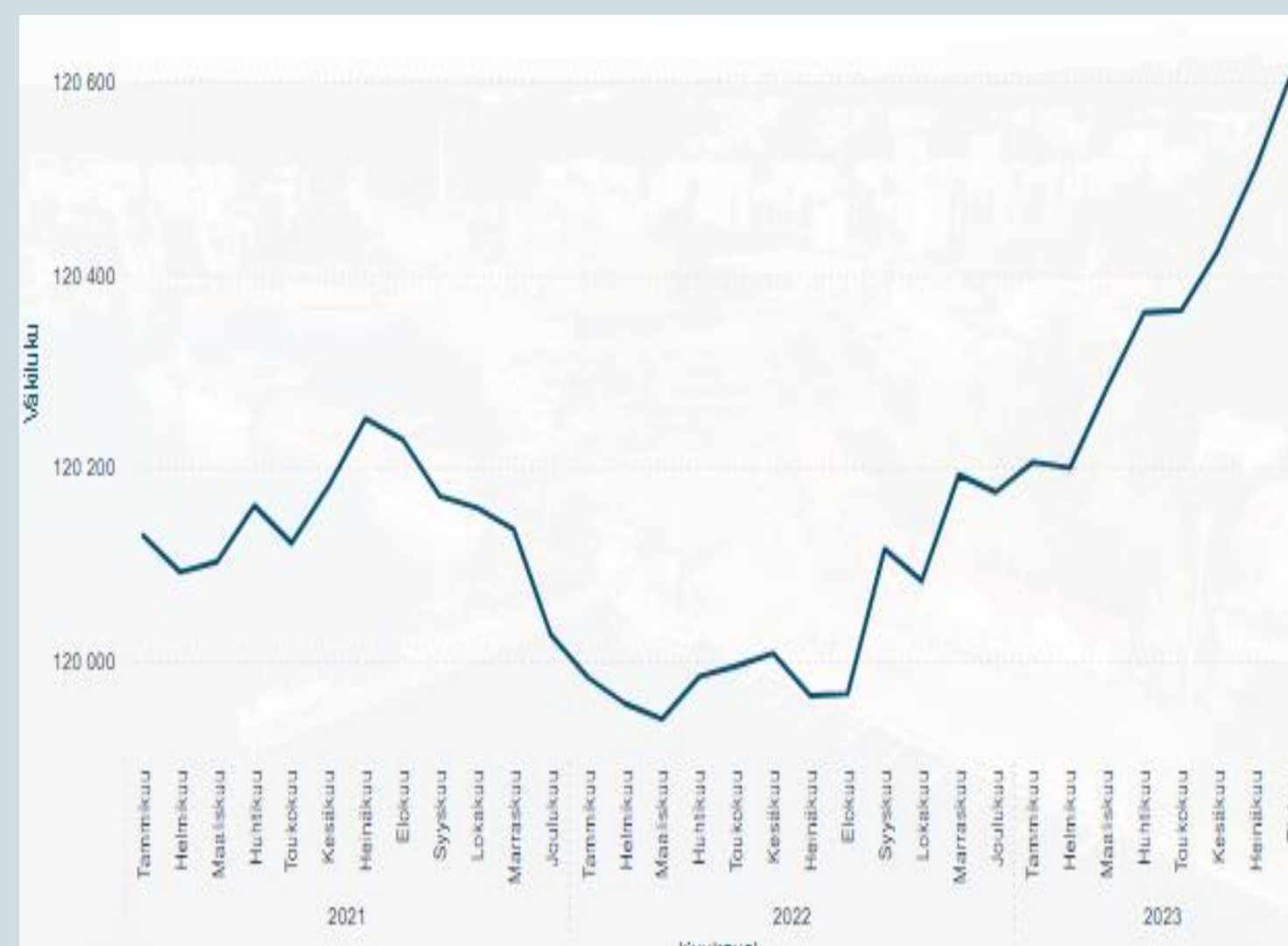
milj. euroa

(KS+LTA:t: 149,2 %)

- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 1,6 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 27,0 milj. euroa ja noin 75,0 %
- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenojen ennustetaan ylittävän talousarvion +9,68 milj. Ylitys aiheutuu Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamisesta (3,45 milj. euroa, määräraha varattu käyttötalouteen), Pippo-Kujalan alueen kustannusarvio ylityksestä n. 2,98 milj. Euroa, Lahden eteläisen kehätien viimeisen kerroksen päällysteen kustannusten noususta n. 0,25 milj. euroa (elinkeinoelämän hankkeet) ja yleisten alueiden valaistusverkon ostaminen (3,0 milj. euroa)
- Julkisen käyttöomaisuuden hankkeista suurin osa on jo kilpailutettu alkuvuoden aikana ja muutama hanke jää syksyille suunnitelmien puuttumisen takia. Suunnitelmia valmistellaan tilanteen sallimissa puitteissa (puitesopimuksen kilpailutus käynnissä).
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 16,2 milj. euroa ja 58,5 % talonrakennuksen budjetista.
- Renkomäen monitoimitalon uudisrakennus ja Kivimaan koulun perusparannus ovat valmistuneet tammikuussa 2023.
- Kaupungintalon perusparannus valmistuu kesällä 2023
- Kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökauppa toteutui 31.5.2023 ja kauppahinta oli 35,7 milj. euroa

Väestön tilannekatsaus

- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli elokuun 2023 lopussa 120 611. Kaupungin väkiluku on kasvanut vuoden alusta 436 asukkaalla ja vuoden takaisesta 645 asukkaalla. Tarkasteltaessa pelkästään elokuuta väkiluku kasvoi 101 asukkaalla. Iso syy väestönkasvuun on maahanmuutto ja ukrainalaiset.
- Tammi-elokuun aikana tulomuuuttoja Lahteen muista kunnista oli 98 enemmän kuin lähtömuuttoja. Maahanmuuttoja oli 771 enemmän kuin maastamuuttoja. Ukrainalaiset ovat voineet anoa kotikuntaa 1.3.2023 alkaen, kun oleskelu Suomessa on kestänyt 12kk. Tämän mukaan ukrainalaiset alkoivat näkyä ennakkoväkiluvussa ja muuttotilastoissa maaliskuussa. Vuoden 2023 maalis-elokuussa 310 ukrainalaista on saanut kotikunnakseen Lahden.
- Syntyneitä oli 410 vähemmän kuin kuolleita. Tammi-elokuun aikana syntyi 533 lasta eli 46 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2022. Kuolleiden määrä oli 943, mikä on 21 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Elokuun ennakkotilaston mukaan ulkomailta muutti Lahteen tammi-elokuussa 895 henkeä ja Lahdesta muutti ulkomaille 124 henkeä. Maahanmuuttoja oli 330 enemmän ja maastamuuttoja 23 vähemmän kuin edellisvuoden tammi-elokuussa. Tammi-elokuun aikana tulomuuuttoja Lahteen muista kunnista oli 3 691 ja lähtömuuttoja Lahdesta oli 3 593. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna tulomuuutto Lahteen väheni 213 muutolla ja lähtömuutto Lahdesta väheni 405 muutolla.

VÄESTÖ
120 611
ennakkotieto
(2022: 119 966)

LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS
-410

KUNTIEN
VÄLINEN
NETTOMUUTTO
98

NETTOMAAHAN-
MUUTTO
771

VÄKILUVUN
KORJAUS
-23

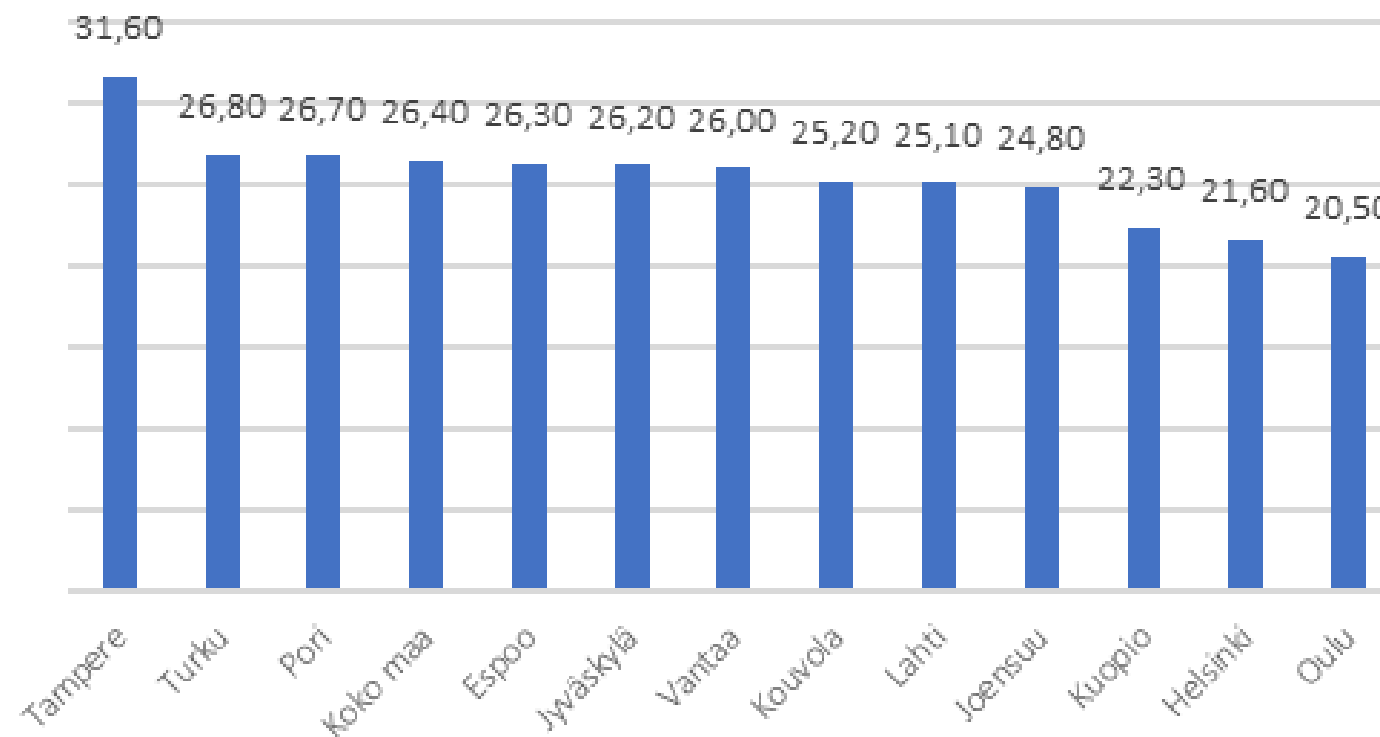
KOKONAIS
MUUTOS
436

Lisätietoja [Lahti.fi](https://www.lahti.fi): Väestökatsauksen seuranta

Työllisyyden tilannekatsaus

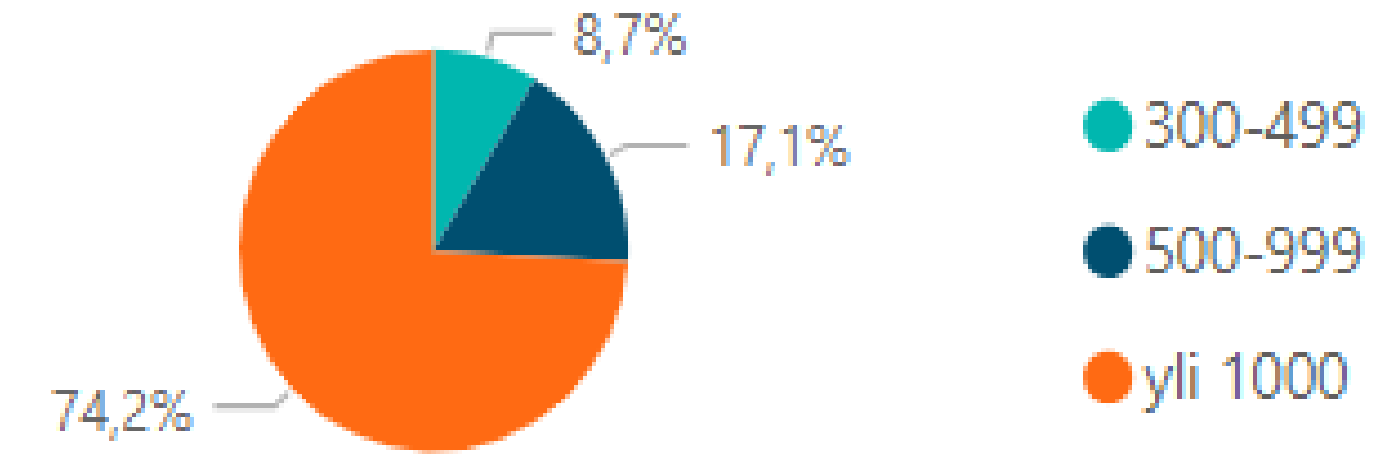
- Kuukausitasolla avointen työpaikkojen määrä on pudonnut viimeisen vuoden aikana. Heinäkuussa 2022 avoimia työpaikkoja oli Lahdessa kaksinkertainen määrä kuin heinäkuussa 2023. Osaavan työvoiman saatavuus on edelleen ongelma monilla aloilla, eritoten sosiaali- ja terveystaloudissa.
- 12 suurimman kaupungin vertailussa Lahti sijoittui sijalle 9 työttömyysasteen ollessa 13,7%. Oulun (13,8%), Jyväskylän (14,2%) ja Joensuun (15,3%) työttömyys-%:n ollessa korkeampia.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 33,1 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa laskuaan, mutta varsin hitaaseen tahtiin. Rakennetyöttömien osuus on korkea (62,9 %). Lahden rakennetyöttömien määrä 12 suurimman kaupungin korkein ja yli 8 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.
- Kokonaistyöttömyyden ennakoitaan kasvavan erityisesti talonrakennusalan lomautusten vuoksi. Lahden työllisyyden kehitys verrattuna viime vuoden heinäkuuhun oli myönteinen, mutta kausivaihtelusta johtuen työttömyys oli kesä- ja heinäkuussa korkeampi kuin alkuvuonna.

Heinäkuun tiedot, elokuun tiedot julkaistaan 26.9.2023

Aktivointiaste, %, heinäkuu 2023

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, tyött. keston jakauma, uusin kk (eur)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 7/23

TYÖTTÖMYYS-ASTE

13,7 %

(7/2022: 14,6)

NUORISO-TYÖTTÖMYYS

15,3 %

(7/2022:17,9)

TYÖTTÖMÄT

7 670

(7/2022: 8 133)

AVOIMET UUDET TYÖPAIKAT

1 789

(7/2022: 3 454)

AKTIVOINTI-ASTE

25,1 %

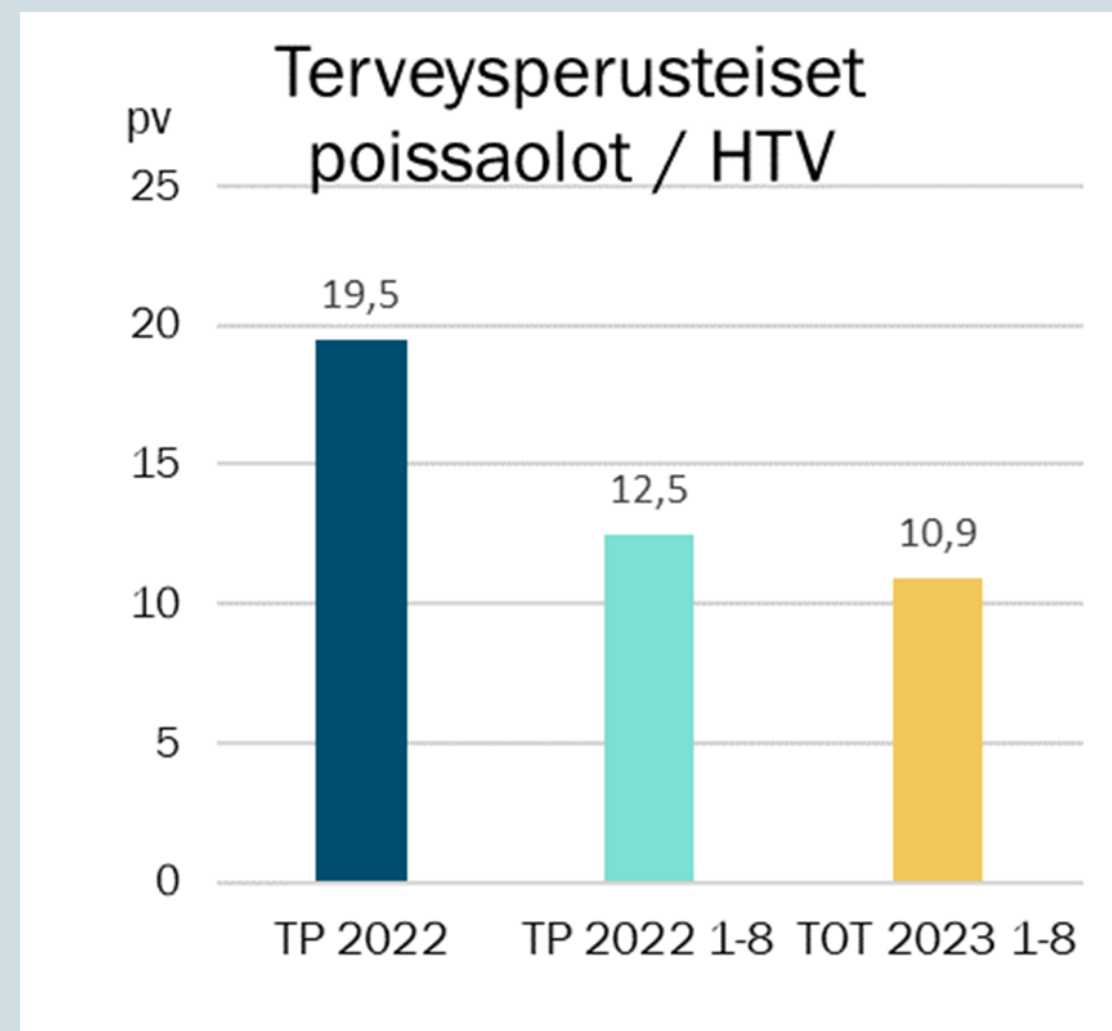
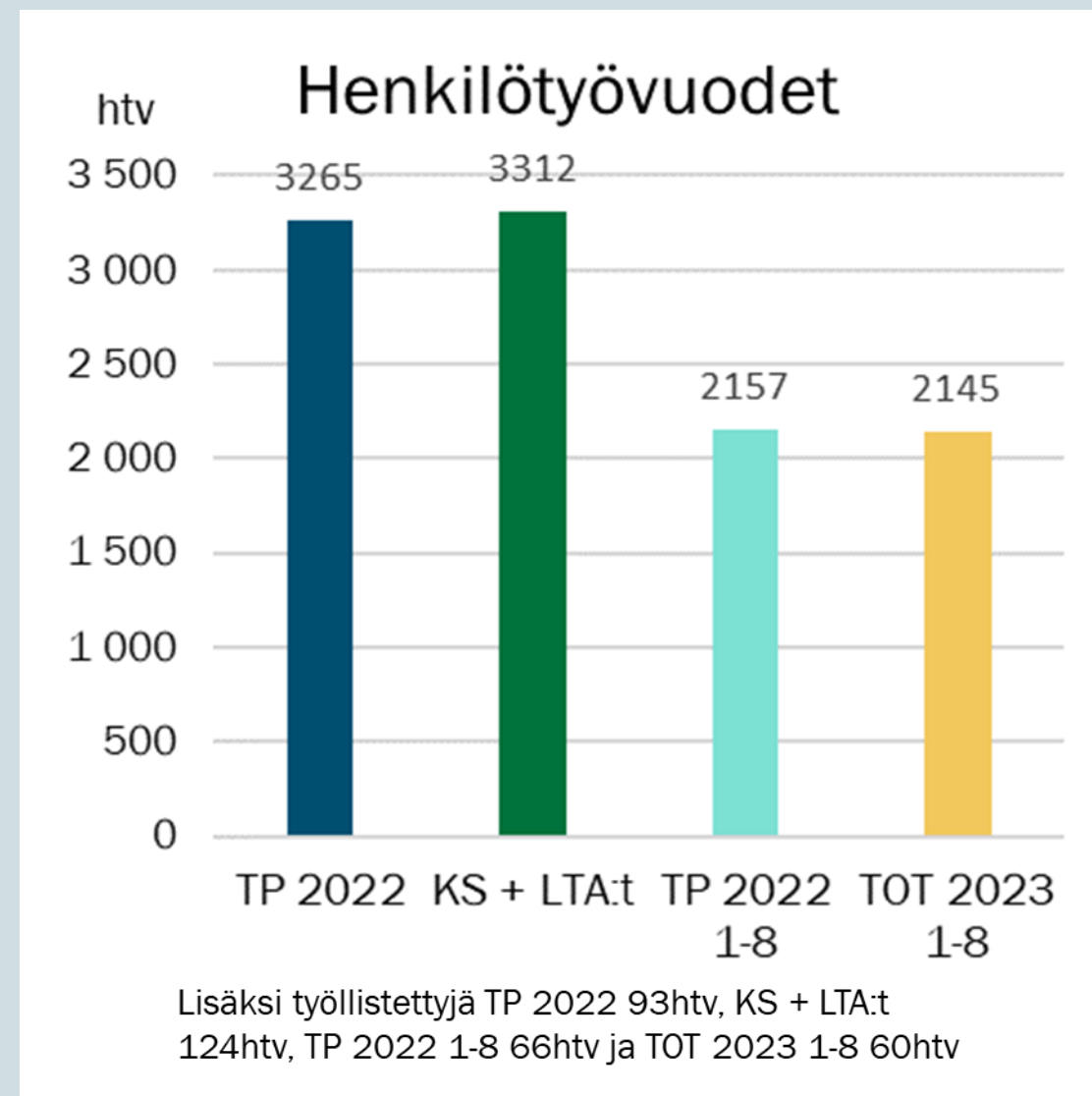
(7/2022: 22,3)

PITKÄAIKAIS-TYÖTTÖMÄT

3 173

(7/2022: 3 860)

Henkilöstö

- Ennusteen mukaan suunnitellut henkilötyövuodet tulevat alittumaan. Alitukset johtuvat pääosin siitä, että rekrytointeja ei ole saatu edistettyä suunnitellusti.
- Terveysperusteiset poissaolot tulevat toteutumaan alemmalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poissaolot ovat vähentyneet yleisesti kaikilla palvelualueilla.
- SapHR:n korvaavan järjestelmän ESS7 valmistelut ja käyttöönotto tapahtui onnistuneesti 28.3.
- Lahti oli vaikuttamassa valtakunnallisesti mahdolliseen KVTES palkkausjärjestelmään ja osallistui KVTES tasopalkka-mallin kokeiluun, simulaatio valmistui aikataulussa helmikuussa.
- Valtakunnallinen työmarkkinaseminaari pidettiin Lahdessa toukokuussa.
- Palkkojen yleiskorotukset tulivat maksuun 1.6.2023. Keväällä käytiin yhteistoiminnassa neuvottelut työ- ja virkaehtosopimukseen liittyvistä järjestelyerien jaosta. Kaikkien sopimusalojen osalta saavutettiin yksimielinen lopputulos ja eurot saatiin maksuun 1.6.2023 alkaen.

Liitteet

- Lahti-kaupungin liitteet
- Sanastositteet

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

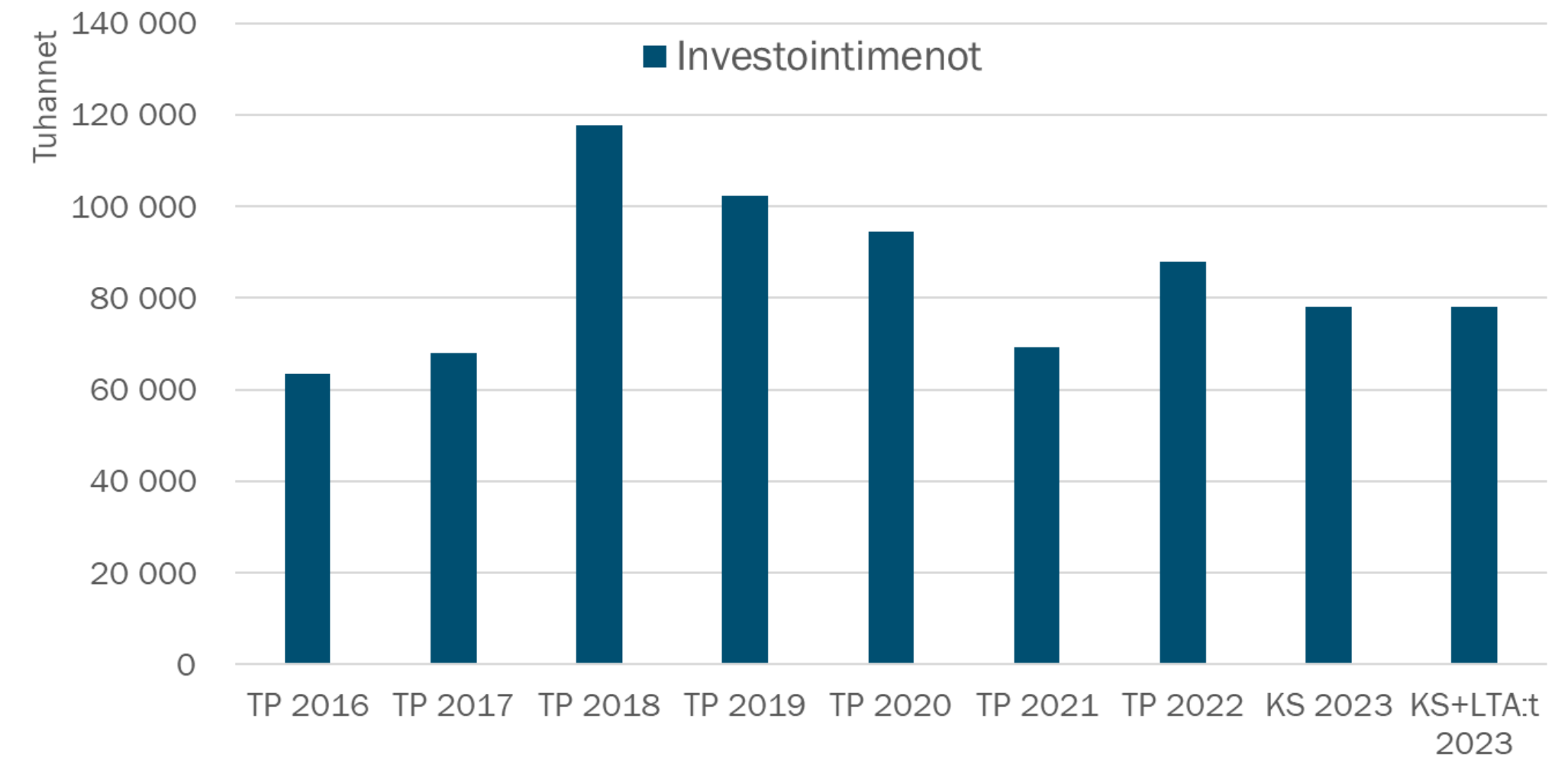
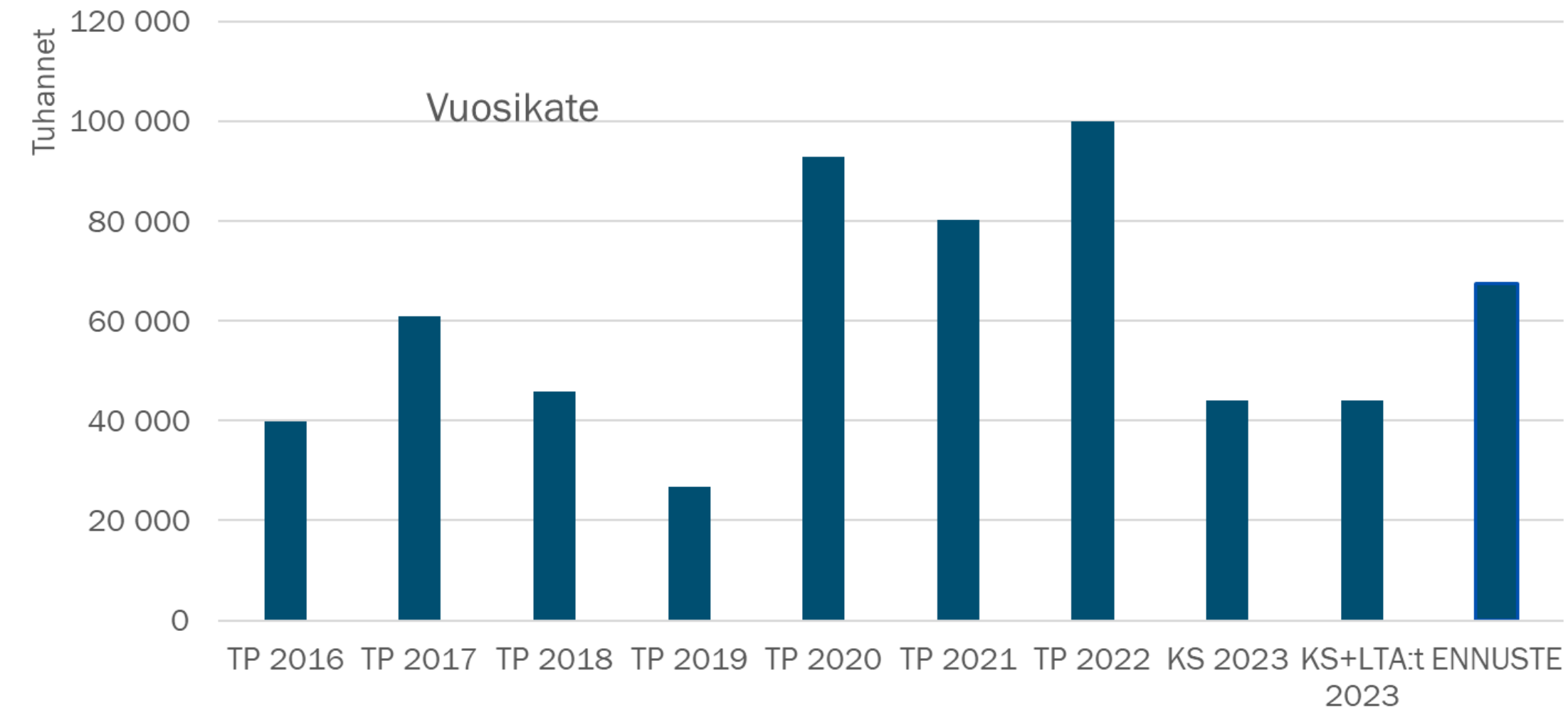
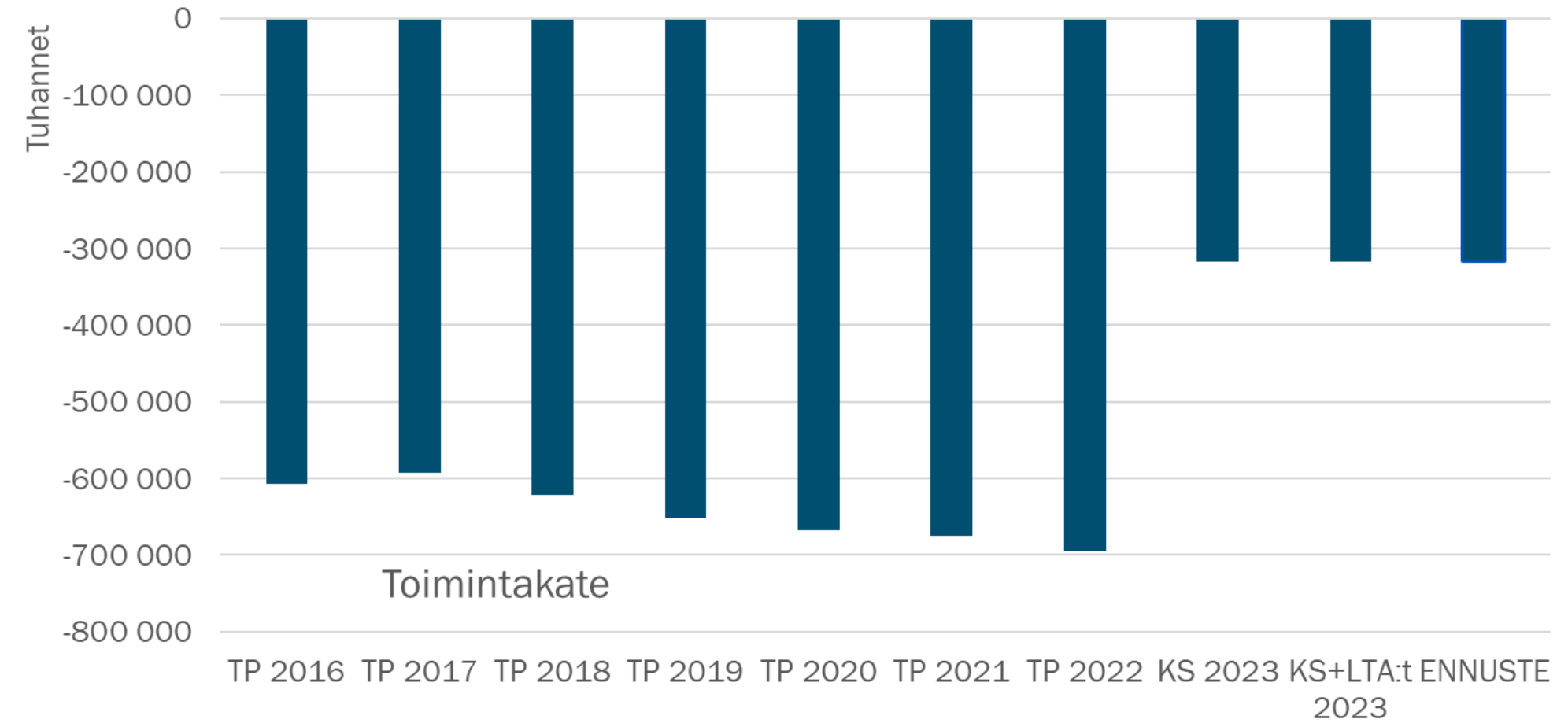
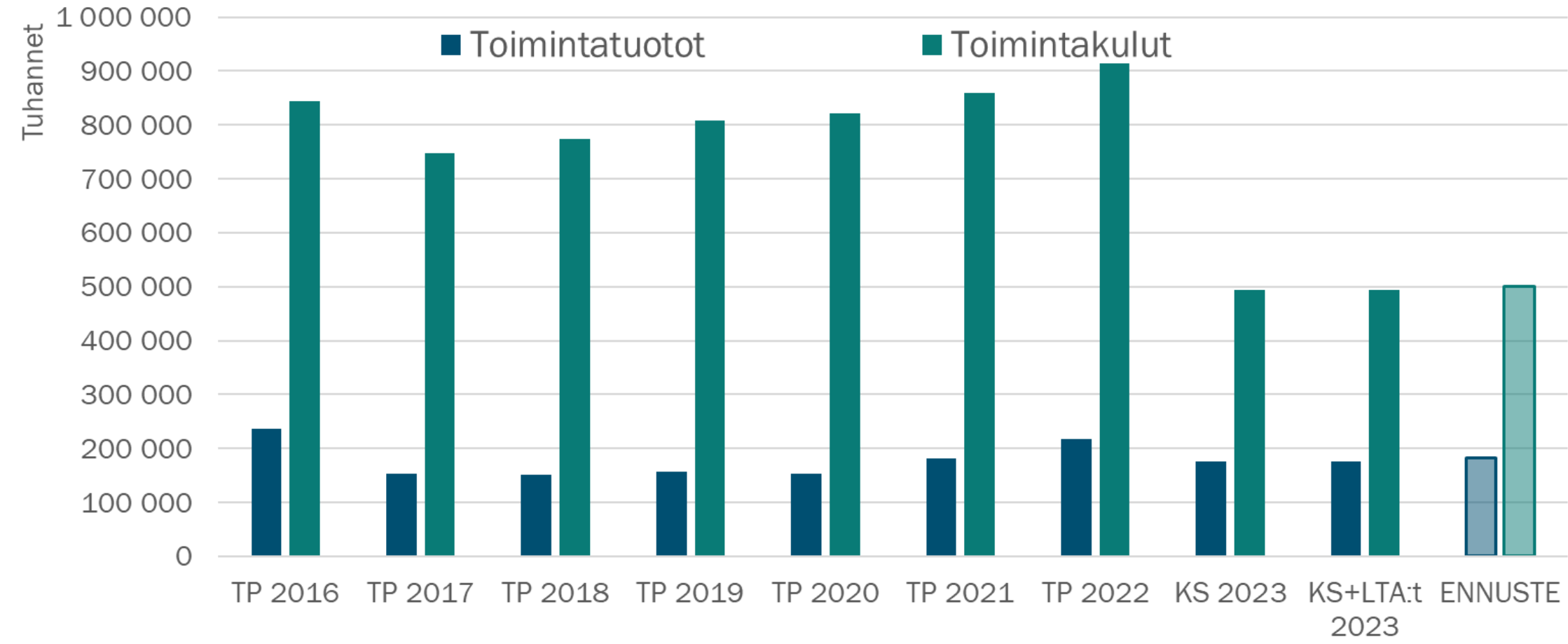
	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	176 396	128 223	72,7	157 091	-18,4	217 669	-19,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	8	0,7	7	17,1	1 147	-2,9 %
Toimintakulut	-504 161	-316 148	62,7	-587 041	-46,1	-913 947	-44,8 %
TOIMINTAKATE	-326 651	-187 917	57,5	-429 942	-56,3	-695 130	-53,0 %
VEROTULOT	286 252	215 194	75,2	368 661	-41,6	545 068	-47,5 %
VALTIONOSUUDET	87 372	60 064	68,7	163 531	-63,3	245 733	-64,4 %
Korkotuotot	13 536	6 517	48,1	4 734	37,7	12 374	9,4 %
Muut rahoitustuotot	3 038	4 947	162,9	9 895	-50,0	9 645	-68,5 %
Korkokulut	-21 415	-6 693	31,3	-5 244	27,6	-15 768	35,8 %
Muut rahoituskulut	-614	1 129	-183,8	-42	-2 770,5	-1 955	-68,6 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-5 455	5 900	-108,2	9 344	-36,9	4 296	-227,0 %
VUOSIKATE	41 518	93 240	224,6	111 593	-16,4	99 967	-58,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-53 298	-32 657	61,3	-32 587	0,2	-52 854	0,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 781	60 583	-514,3	79 007	-23,3	47 113	-125,0 %

Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

Investoinnit, 1000€ | 2023, tammi - elokuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot	2 000	3	0,2	3	3	100,0
Menot	-4 500	-451	10,0	-537	-568	94,5
Netto	-2 500	-448	17,9	-534	-565	94,5
Irtain omaisuus						
Menot	-7 450	-3 787	50,8	-3 110	-6 766	46,0
Netto	-7 450	-3 787	50,8	-3 110	-6 766	46,0
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 200	102	8,5	391	1 949	20,1
Menot	-36 014	-27 000	75,0	-12 002	-38 635	31,1
Netto	-34 814	-26 897	77,3	-11 611	-36 686	31,6
Kiinteä omaisuus						
Tulot	10 120	1 621	16,0	3 407	4 956	68,8
Menot	-2 500	-666	26,6	-1 855	-2 502	74,1
Netto	7 620	956	12,5	1 552	2 453	63,2
Talonrakennus						
Tulot	11 774	35 706	303,3	96 923	97 013	99,9
Menot	-27 672	-16 155	58,4	-23 357	-39 072	59,8
Netto	-15 898	19 551	-123,0	73 566	57 941	127,0
Kokonaistulos						
Tulot	25 094	37 433	149,2	100 724	103 921	96,9
Menot	-78 136	-48 059	61,5	-40 861	-87 545	46,7
Netto	-53 042	-10 626	20,0	59 864	16 376	365,5

Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa

	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000	0	250 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000	0	120 000
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaisopimukset)	200 000	0	200 000

Määräraha, 1 000 euroa

Ottolainat

Pitkäaikainen, lisäykset	71 900	0	71 900
Pitkäaikainen, vähennykset	-71 900	-1 300	-70 600
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	0	-1 300	1 300

Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)

Lisäykset	15 000	0	15 000
Vähennykset	-35 236	-17 428	-17 807
Netto	-20 236	-17 428	-2 807

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

*Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennenaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menot sisältyvät tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestönlisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisuutos** = väestönlisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestönlisäys** = syntyneiden enemmyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työhaun kesto** = työhaun kesto vuorokausina
- **Aktivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä